

Duurzaam bouwen, Over de ambities van onze zuiderburen

Vrijdag, 28 september 2018, te Hamme (B)

Hoezo duurzaam bouwen, theorie?!

Een Westerse overheid dient te zorgen voor stabilisatie. Ook de herverdeling van inkomen of vermogen moet ze ondersteunen. Tenslotte dient de allocatie van schaarse middelen plaats te vinden. Indien we op een kleine ruimte met meer mensen gaan leven, is de roep tot een goede ‘allocatie’ van schaarse middelen noodzaak. Onder de schaarse middelen kunnen we energie, bouwmaterialen en onze ruimte scharen.

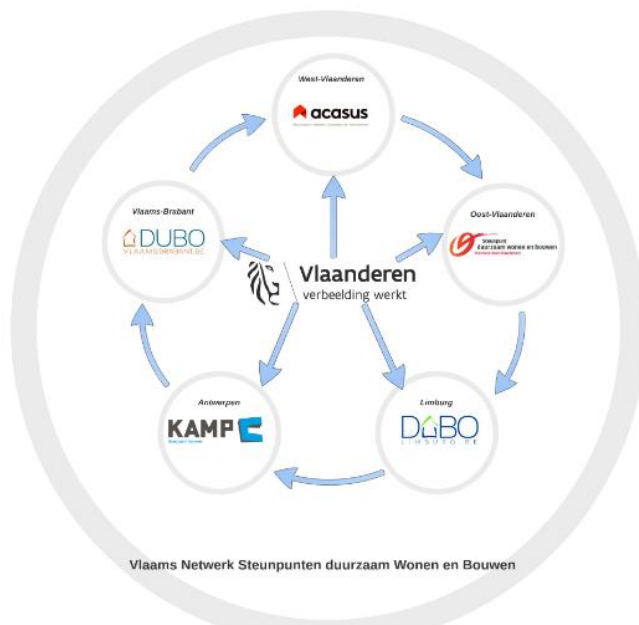

Naar de Zuidelijke Lage Landen

Aan deze laatste taak, een goede inzet van schaarse middelen, dient de overheid letterlijk te bouwen. Hoe doen we dat in de zuidelijke lage landen?

Deze dag waren we te gast bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling. Er kwamen in het ochtendprogramma drie beleidsmedewerkers van verschillende overheidslagen aan het woord. Twee Vlaamse en een “Zeeuws Vlaamse” (uit Terneuzen, stad in Nederland, gelegen aan de monding van de Schelde die door België loopt). IN het middagdeel heeft een projectleider van de VDAB een uitleg van het opleidingsinstituut gegeven en heeft een ervaren projectleider met duurzaam bouwen tekst en uitleg gegeven aan nieuwe oude bouw- en isolatietechnieken.

België is bestuurlijk een moeilijk land. Toch is het opvallend dat hier krachtig beleid is ontwikkeld. Ze vinden niet zelf het wiel uit, diverse de overheidsinstellingen hebben hun krachten gebundeld in het Vlaams Steunpunt duurzaam bouwen. Samen voeren ze *gedeeld* beleid uit via een steunpunt.

De doelen van het steunpunt zijn om voornamelijk de kwaliteit en energiezuinigheid van de woningen te verhogen en het temperen van de gevolgen van ons veranderende klimaat. Denk aan de wijken verduurzamen, het verwerven van meer openbare functies en een slimmere indeling bewerkstelligen door meer gedeelde ruimten proberen aan te leggen.

Voor de gewone burger zijn de opvallendste en direct waarneembare faciliteiten:

- Online tool voor energiezuiniger wonen <http://www.bouwwijs.be/mijn-warm-huis>
- Gratis uitgebreid bouw en verbouwadvies op locatie bij een serviceonafhankelijke instelling (gemeente of steunpunt). Ook kan men bestaande plannen in een vroeg stadium vrijwillig en gratis laten toetsen op duurzaamheidsaspecten.
- Renovatieadvies aan huis gekoppeld aan een begeleidings- en ontzorgingstraject.

Minder stenen opboeren

Ook proberen de zuiderburen “de steen uit de maag” van hun burgers te halen, door ze gedurende hun levensloop in meer aansluitende woonruimten te laten wonen. Eerst een kleine steen, dan een grote voor het gezin, daarna weer een kleine en tenslotte een steen die door de omgeving wordt verzorgd. Zo laten verschillende lokale overheden de specifieke behoeften in hun buurt doorklinken. Men probeert de lokale verzorgingsfuncties terug te brengen door aanpassing van de mobiliteit en het tegengaan van vergaande ruimtelijke (stedelijke) centralisatie.

Verder tracht de Vlaamse overheid groen in de omgeving te brengen ter voorkoming van hittestress en om de wateropvang te verhogen. Ook zijn er geothermische projecten. Als beleid is een betonstop per 2040 aangekondigd, zelfs op ‘bouwpercelen’ mag op termijn niet meer worden gebouwd.

Andere uitvoerende sporen van de Vlaamse overheid zijn het zelf invulling geven aan rationeel waterbeheer, het verstrekken van zonnekaarten, het geven van infoavonden over isoleren, het verstrekken van lessenreeksen aan leerkrachten...

Het laatste stukje Nederland tegen Vlaanderen

We hadden ook een Zeeuws Vlaamse spreker, nog net een ‘Hollander’ dus. In Nederland wordt de woonvoorraad anders beheerd. Eigendomsverhoudingen liggen anders. Ook zijn er duidelijke verschillen in de omgeving.

Het Nederlandse overheidsbeleid is een combinatie van als overheid zelf ingrijpen, de burger coachen en ook flink financiële middelen verstrekken. De coachende regelingen en de financiële regelingen zijn te vinden op: www.duurzaambouwloket.nl. Nederland heeft duidelijk meer financiële regelingen – subsidies en financieringsmogelijkheden - voor burger en bedrijf.

Terug- en vooruit schakelen

Vroeger waren ze zo gek nog niet. Alle bouwmaterialen waren natuurproducten. De materialen capteren de C in de CO₂. Ze houden de koude en de hitte buiten de deur. Brandwerend en de muizen buiten latend (als de kieren afdoende zijn gedicht).

Hilde van www.woonderbouw.be liet ons in deze intermezzo zien wat de natuur ook voor de bouw kan betekenen. Van bouwsels die zijn opgetrokken uit stro en leem, tot stokoude architectuur...

Vervolgens combineerde ze de oude materialen met nieuwe technieken en comfortabele woningen voorzien van al onze westerse ‘gemakken’; ze liet het allemaal zien.

De handen laten wapperen

We gingen bij de VDAB letterlijk het dak op. We zagen enige onderdelen van het Belgisch technisch volwassenonderwijs. Aannemers kunnen er de vereiste certificaten halen. Ook de gewone man kan er aankloppen voor een passend praktisch onderwijsprogramma.

Opvallend was dat er voor de verduurzaming praktische

opleidingen werden verzorgd. Voor dakisolatie, het verwerken van bepaalde bouwmaterialen en het mogen na-isoleren van woningen bijvoorbeeld.

Met deze opleidingen kunnen aannemers zich onderscheiden van anderen, wat ook weer de verduurzaming ten goede komt.

NouW weet het ook niet!

Interessant is de vraag hoe een overheidsmix er uit moet zien. Moet de overheid zelf gaan uitvoeren, moet ze verbodsbepalingen opleggen, moet ze de burger vooral coachen door professionals of moet ze ondersteunen met financiële middelen? De zuiderburen hebben zich vooral een coachende rol aangemeten, ondersteund door bouwvoorschriften. Dat lijkt het minste te kosten en lijkt de burger ook de nodige steun te bieden. NouW heeft het niet onderzocht, we hebben slechts geluisterd en wat rondgelopen. Maar stiekem ook best wel wat geleerd. Die kennis hebben we zorgvuldig over de grens naar het noorden meegesmokkeld.

Een Belgisch biertje daar maar

We besloten er maar een op te drinken.

Salut!

